

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Gjødsling av skog

Effekter på skogproduksjon og miljø

Kjersti Holt Hanssen 5. april 2016

Gjødsling lønner seg!

40 % tilskudd, Skogfond,
og 1,5 m³ ekstra pr dekar =
27 % årlig avkastning!

Regnestykke: www.skogkurs.no

«Standard» gjødsling på fastmark

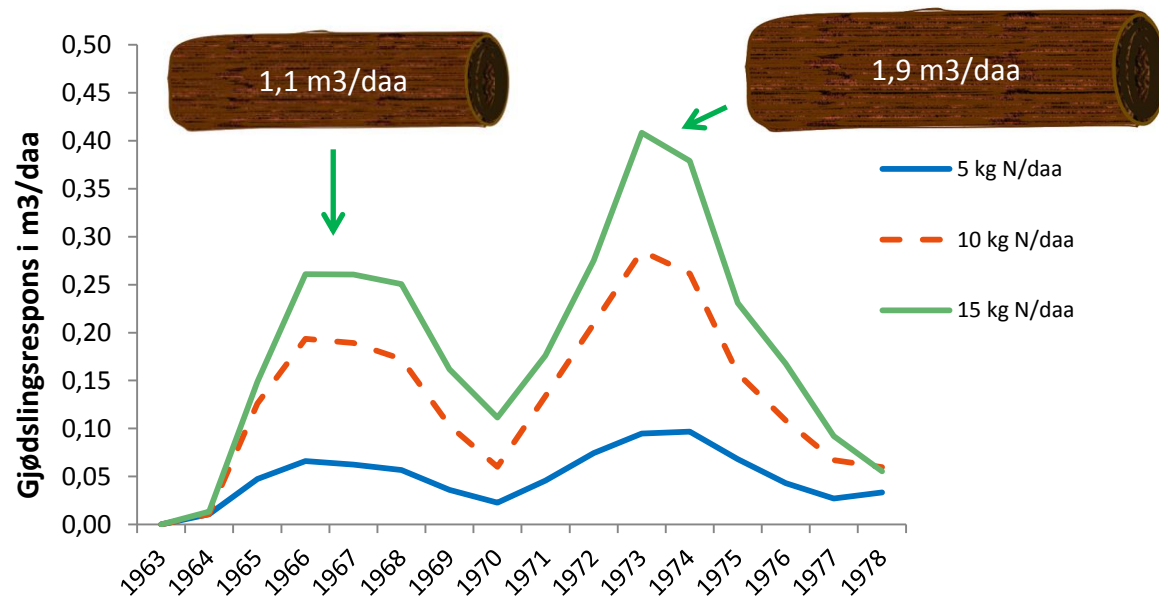
- 15 kg N pr daa, som nitrat og ammonium
  - Vanlig skoggjødsel: 27 % nitrogen, 5 % kalsium, 2,4 % magnesium, 0,2 % bor
= 55 kg pr daa
- Forventet årlig tilvekstøkning 0,1 -0,2 m³/daa over en periode på 6-10 år

Foto: Yara

Felt 852 Greinmoen, Åsnes

Eldre furuskog, bonitet F11.

Eldre furuskog, F11. Gjødsling med kalksalpeter (CAN) i 1963 og kalkammonsalpeter (AN) i 1969

Hvilke arealer er aktuelle?

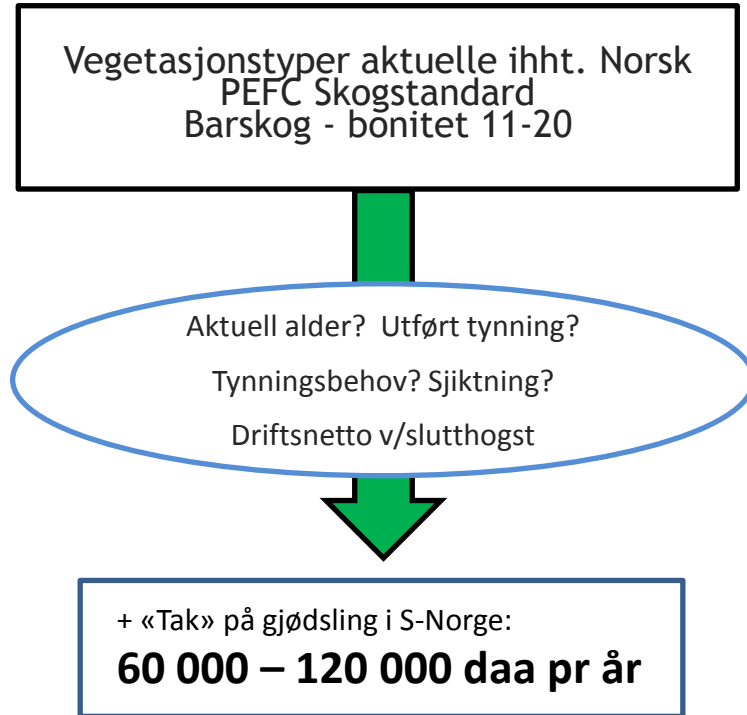
- Norsk PEFC skogstandard:
  - Blokkebær-, bærlyng-, blåbær, småbregne- og storbregnskog (BBB + SS)
- Se etter bestand som er:
  - Barskogdominert (>80 %)
  - Middels til god bonitet (11-20)
  - God (passe) tetthet
  - God kvalitet/verditilvekstpotensial
  - Reaksjonsmuligheter (gode kroner, N-begrenset...)

Foto: John Y. Larsson/NIBIO

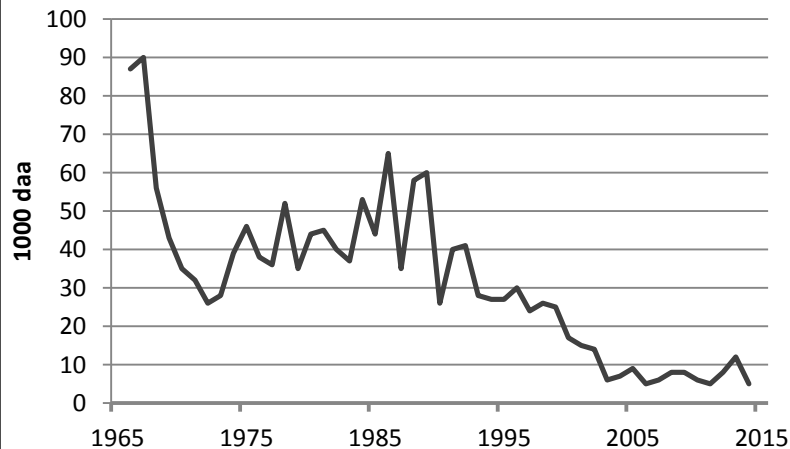
Potensielt årlig gjødslingsareal kommende 10 år

- Blokkebær-, bærlyng-, blåbær-, småbregne- og storbregneskog
- Bonitet 11-20
- Bartredominert og «full» tetthet (a-bestand)
- Jorddybde minst 25 cm

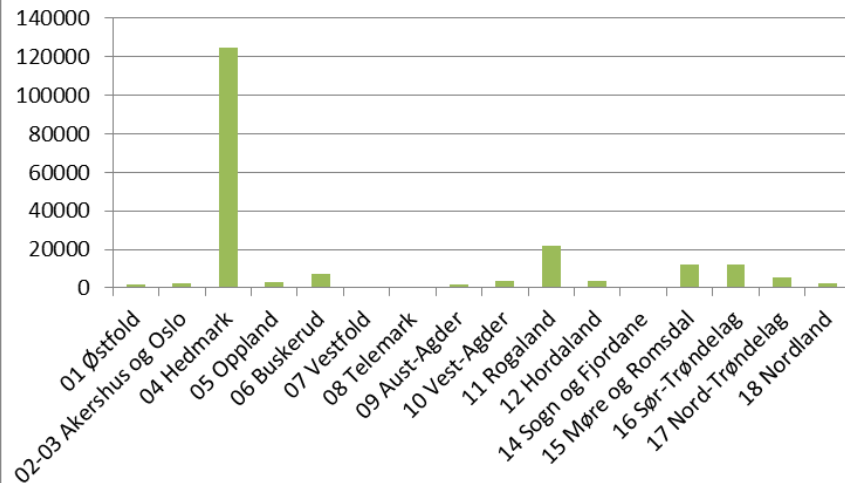

Gjødsling i Norge i dag

Gjødslet areal 1966-2014

Totalt gjødslet areal 1997-2014 (daa)

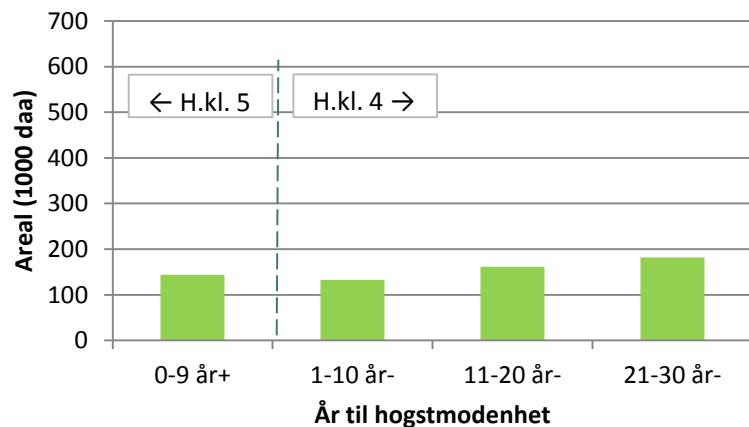

Kilder: SSB og Landbruksdirektoratet

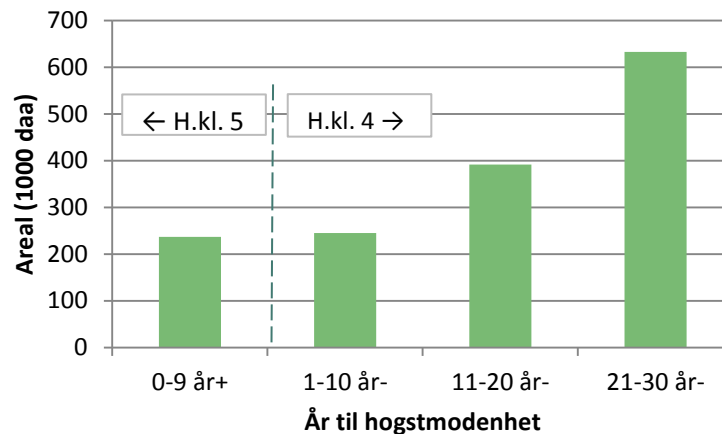
Tilgangen på skog i aktuell alder for gjødsling vil øke

Areal aktuelle skogtyper (BBB+SS):

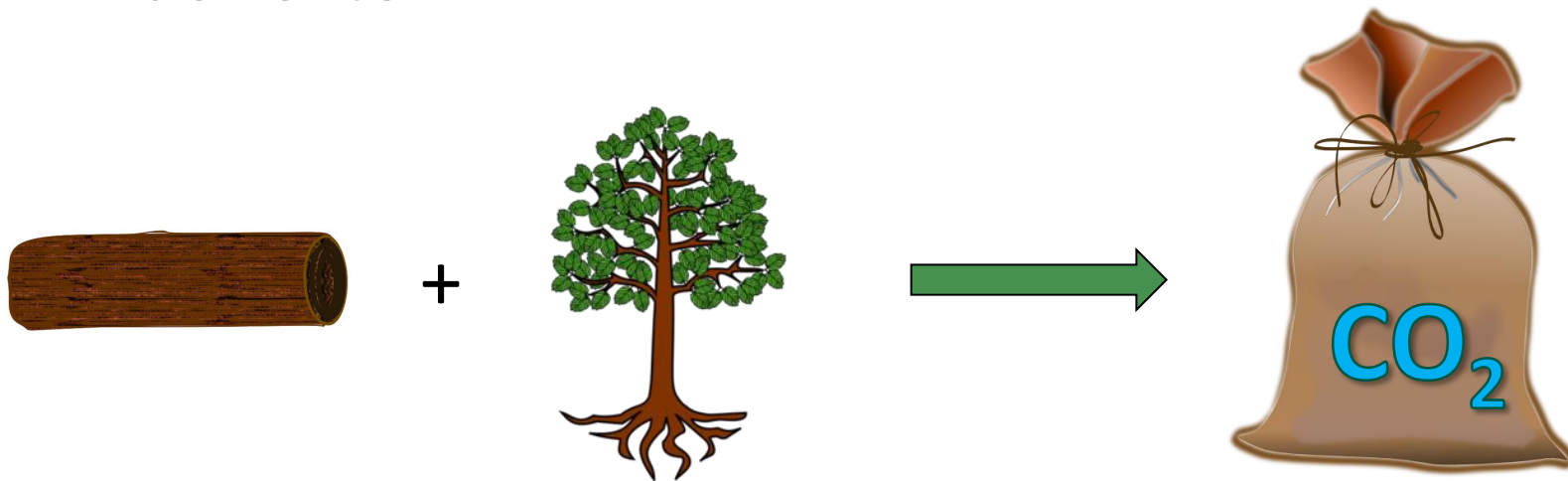
Oppland

Hedmark

Klimaeffekten

Økt tilvekst med 1 m³ + greiner, røtter m.m. = ca 1,6 tonn ekstra CO_2 bundet

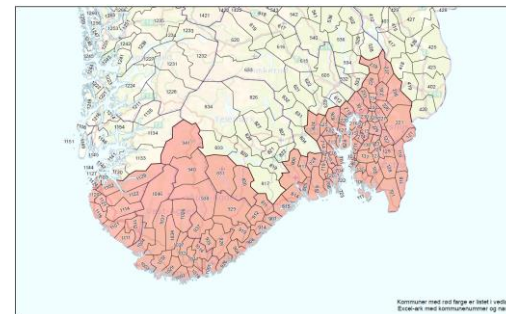
Miljødirektoratet 2014: gjødsling av 100 000 dekar pr år → 270 000 tonn CO_2

Effekter av gjødsling på miljøet

- Vegetasjon
  - Relativt beskjedne effekter ved 15 kg N pr dekar
  - Men kan påvirke lav og mykorrhizasopp negativt
- Avrenning
  - Estimert at 5-10 % av nitrogenet lekker ut etter en normal gjødsling
  - Noen områder i landet har dårlig vannkvalitet. N medvirker til eutrofiering

Foto: Johnny Hofsten/NIBIO

Kommuner med rød farge er listed i vedlagt
Bilag 1 med kommunenummer og navn

Områder med «tak» på gjødsling.
Miljødirektoratets rapport 174/2014

Miljøhensyn ved gjødsling

- Bruk kalkholdige gjødselslag
- Buffersone mot vann og vassdrag
  - 25 m nedstrøms
- Hold avstand til verdifulle naturtyper
  - 10-15 m
- Unngå lavdominerte områder
- Gjødsle kun i vekstsesongen

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Takk til Aksel Granhus for figurer